

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: W mieście piernika i Kopernika

czas trwania: 1 dzień, typ: samochodowa, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
bardzo łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Trasa przybliży osiem interesujących miejsc, wartych zwiedzenia w Toruniu. Wycieczkę rozpoczynamy od zapoznania się z produkcją i przede wszystkim smakiem toruńskich pierników. Prawdopodobnie pierwsze pierniki wypiekano w Toruniu już na przełomie XIII i XIV w. Dziś prym w ich wypiekaniu wiedzie Fabryka Cukiernicza "Kopernik" S.A mająca siedzibę przy ul. Żółkiewskiego.

Jedną z najbardziej charakterystycznych budowli Torunia jest Krzywa Wieża. Park Dolina Marzeń został zlokalizowany w miejscu barokowego bastionu Starotoruńskiego, pomiędzy Bulwarem Filadelfijskim, Aleją 500-lecia, ulicą Chopina i placem Rapackiego. W Dolinie Marzeń ustawiony został z okazji Roku Kopernikańskiego w 1973 r. duży zegar słoneczny w kształcie kuli ziemskiej, lub astrolabium. Wiele atrakcji i ciekawostek czeka na odwiedzających toruńskie planetarium.

Wracając jeszcze do piernikowego akcentu, od 2003 roku w Toruniu znajduje się piernikowa aleja gwiazd. Tą miejską atrakcją można zobaczyć na ulicy Szerokiej, przed Dworem Artusa, który będzie następnym przystankiem wycieczki. W tablicach w kształcie słynnej piernikowej katarzynki umieszczone są autografy znanych osób wywodzących się z Torunia lub z nim związanych. Co roku kapituła złożona z przedstawicieli Urzędu Miasta i sponsora - Fabryki Cukierniczej "Kopernik" S.A., wybiera kolejne dwie osoby szczególnie zasłużone dla Torunia, które honoruje "Katarzynką" na ulicy Szerokiej. W Piernikowej Alei Gwiazd znajdują się m.in. autografy Aleksandra Wolszczana, Leszka Balcerowicza, Reginy Smendzianki, Grażyny Szapołowskiej i Janusza Wiśniewskiego.

Ostatni punkt na trasie ma charakter filmowy. Wychodząc z Bramy Żeglarskiej na Bulwar Filadelfijski i nadwiślańskie nabrzeże, dostrzeżemy dużą tablicę z filmowym fotosem. Przedstawia plan filmu "Rejs", którego początkowe sceny nagrywano właśnie tutaj w 1969 r. W tym miejscu Stanisław Tym, pasażer bez biletu, wchodził na pokład statku, by przypadkowo zostać kaowcem. Tuż obok warto zobaczyć słomianego łabędzia na kolumnie. Autorzy, stawiając go na postumencie, przypomnieli chwile, gdy o Toruniu mówiono w całej Polsce za sprawą ptasiej grypy i aresztu nałożonego na stado łabędzi zimą 2006 r. Wygląd ptaka i tabliczka ze słowami: "...oto jest łabędź na miarę naszych możliwości" wyraźnie nawiązują do "Misia".

Program wycieczki

Toruń

Toruń pod znakiem piernika

Prawdopodobnie pierwsze pierniki wypiekano w Toruniu już na przełomie XIII i XIV w. Nazwa piernik pochodzi od staropolskiego określenia "pierna", pieprznej przyprawy korzennej dodawanej do pierników. Nie wiadomo, kto pierwszy wpadł na pomysł dodania do mąki i miodu korzennych ingrediencji. Krążą na ten temat niezliczone legendy, w wielu z nich ważnymi postaciami są mistrz Bartłomiej, czeladnik Bogumił i Katarzyna, która ponoć miała związek z powstaniem słynnych "katarzynek". Jeszcze więcej niż legend o piernikach jest przepisów na wykonanie tego wyśmienitego ciasta. Pierwszy zapisany pochodzi z 1725 r. i bynajmniej nie został zamieszczony w ówczesnej książce kucharskiej lecz w wydany przez Oficynę Jagiellońską podręczniku lekarskim Compendium medicum auctum:

Weź miodu praśnego ile chcesz, włóż do naczynia, wlej do niego gorzałki mocnej sporo i wody, smaź powoli szumując, aż będzie gęsty, wlej do niecki, przydaj imbiru białego, gwoździków, cynamonu, gałek, kubebów, kardamonu, hanyżu nietłuczonego, skórek cytrynowych drobno krajanych, cukru ileć się będzie zdało, wszystko z gruba przetłukłszy, wsyp do miodu gorącego, miarkując żeby niezbyt było, zmieszaj, a jak miód ostygnie, że jeno letni będzie, wsyp mąki żytniej ile potrzeba, umieszaj, niech tak stoi nakryto, aż dobrze wystygnie, potem wyłóż na stół, gniec jak najmocniej, przydając mąki ile potrzeba, potem nakładź cykaty krajanej albo skórek cytrynowych w cukrze smażonych, znowu przegnieć i zaraz formuj pierniki, wielkie według upodobania porobiwszy, możesz znowu po wierzchu tu i owdzie wtykać cykatę krajaną, do wierzchu pozyngowawszy piwem kłaść do pieca i wyjąwszy je jak się przepieką, znowu je zyngować miodem z piwem smażonym i znowu po wsadzeniu do pieca. (za www.kopernik.com.pl/)

Ciasto na piernik musiało leżakować, by doszło do fermentacji zawartego w nim miodu. Ponoć im dłużej ciasto dojrzewało (nie chodzi o tygodnie, lecz lata!), tym wyśmienitszy był upieczony z niego piernik. Oczywiście pierniki z takiego ciasta, niezwykle drogie, trafiały tylko na pańskie stoły.

Za sprawą podróżujących po Europie kupców toruńskie pierniki - wypieki nie tylko smaczne, ale też niezwykle trwałe, już w XVII w. podbiły kontynent i do dziś rozsławiają Toruń. Europa zachwycała się polskimi piernikami nie tylko ze względu na ich walory smakowe, ale także na piękne formy, jakie im nadawano. Były wśród nich misternie zdobione anioły, rycerze, królowie, postacie świętych, zwierzęta i bardzo charakterystyczna karoca.

Toruńskie pierniki w przeszłości ułatwiały pomyślne załatwienie trudnych spraw. Obdarowywano nimi wybitne

osobistości, np. król Władysław IV Waza otrzymał od toruńskich piernikarzy misterny piernikowy medalion z królewską koroną i herbem Wazów, a dla carycy Katarzyny upieczono olbrzymi dwumetrowy piernik z herbem Torunia i dwugłowym orłem rosyjskim. Do miłośników toruńskich pierników należał Jan Paweł II, toruńscy piernikarze upieklili mu w darze piernik z rysunkiem Układu Słonecznego, zaczerpniętym z kopernikowskiego O obrotach sfer niebieskich. Okazuje się, że wielkim smakoszem pierników był także Fryderyk Chopin, który w liście do przyjaciela, pisząc o toruńskich atrakcjach, najbardziej zachwycał się... piernikami.

Dzisiaj w wypieku toruńskich pierników prym wiedzie Fabryka Cukiernicza "Kopernik" S.A., kontynuatorka tradycji pierwszej fabryki pierników Jana Weeseego, założonej w 1763 r. Polecamy jej wyroby, a także stronę internetową, z której można się wiele dowiedzieć o fenomenie toruńskiego piernika (www.kopernik.com.pl). Zabytkowe miasto wpisane na listę UNESCO oraz aromatyczne pierniki, czynią z Torunia największą atrakcją turystyczną regionu, którą każdy turysta powinien zobaczyć i posmakować.

53°01'21"N 18°38'34"E | na mapie:A

Toruń

Krzywa Wieża symbolem grzechu

Jedną z najbardziej charakterystycznych budowli Torunia jest Krzywa Wieża. Wieża została wybudowana w XIV w. jako prosta, 15-metrowa baszta wtopiona w system murów obronnych. Już w średniowieczu z piaszczystego podłoża, na którym baszta została ustawiona, pod wpływem jej ciężaru osunęły się piaski, powodując równocześnie pochylanie się wieży do momentu, aż oparła się ona na gruncie bardziej trwałym.

W XVIII w. wieża straciła znaczenie obronne. Wybudowano wówczas ścianę od strony miasta i wyrównano stropy. Krzywa Wieża stała się więzieniem, a następnie budynkiem mieszkalnym. Na skutek niestabilności gruntu odchylenie wieży mierzone od pionu wynosi około 146 cm. Obecnie w budynku znajduje się kawiarnia i kiosk z pamiątkami.

Z Krzywą Wieżą związana jest pewna legenda. W toruńskim zamku mieszkało 12 Krzyżaków. Wśród nich jeden był szczególnie urodziwy. Podczas spaceru po mieście zakochał się od pierwszego wejrzenia w pewnej toruniance. Zapomniał, że jest zakonnikiem i często spotykał się z mieszczką w staromiejskich zaułkach. Gdy zostali zauważeni przez mieszkańców, po Toruniu szybko rozeszła się plotka o ich romansie. Oboje kochankowie zostali ukarani. Sąd toruński skazał dziewczynę na 25 batów wymierzonych jej przy Bramie św. Jakuba na Nowym Mieście. Z kolei przełożony Krzyżaka nakazał mu wybudowanie wieży obronnej, która byłaby odchylna od pionu tak, jak jego życie odchyłone było od reguły zakonnej. Rycerz wybudował Krzywą Wieżę, odchylną od pionu o 1,4 m. Do dziś przypomina nam ona o niegodnym występku rycerza-zakonnika. Jest niejako symbolem grzechu.

Pod wieżą sami możemy sprawdzić swoją niewinność. Należy stanąć pod nią z plecami przypartymi do pochylego muru, dotykając piętami jego cegieł i wyciągając przed siebie obie ręce. Jeżeli przez dłuższą chwilę uda nam się wytrzymać w tej pozycji, oznacza to, że jesteśmy bez grzechu.

53°00'30"N 18°36'08"E | na mapie: B

Toruń Park Dolina Marzeń

Park został zlokalizowany w miejscu barokowego bastionu Starotoruńskiego, pomiędzy Bulwarem Filadelfijskim, Aleją 500-lecia, ulicą Chopina i placem Rapackiego. Od strony Wisły ograniczają go XIX-wieczne fortyfikacje. Należy do całego zespołu parkowego otaczającego Stare Miasto, rozciągającego się poza pasem murów miejskich i zajmującego ok. 17 ha powierzchni. W Dolinie Marzeń ustawiony został z okazji Roku Kopernikańskiego w 1973 r. duży zegar słoneczny w kształcie kuli ziemskiej, lub astrolabium. Przez park przepływa Struga Toruńska zasilająca niewielkie oczko wodne.

53°00'32"N 18°35'53"E | na mapie: C

Toruń Planetarium

W podróż do gwiazd

Trudno uwierzyć, że całkiem niedawno w Toruniu nie było planetarium. Planetaria były już w Warszawie, Chorzowie, Olsztynie, Gdyni, Szczecinie, Grudziądzu, Piotrkowie Trybunalskim, a nawet w Gimnazjum im. Heweliusza w Potarzycy. A w Toruniu nie. Wstyd!

Wszzechobecny w tym mieście duch Mikołaja Kopernika musiał chyba wziąć sprawę w swoje ręce, bo w 1994 r. na Starym Mieście przy ul. Franciszkańskiej otworzyło podwoje planetarium na miarę sławy wielkiego astronoma. W ciągu 12 lat swojej działalności toruńskie planetarium im. Władysława Dziwulskiego przeniosło w świat gwiezdnych mgławic i obcych galaktyk ponad 1,8 mln miłośników podróży kosmicznych. Oczywiście wirtualnie.

Teraz planetarium ma nową atrakcję: interaktywną salę "Orbitarium". Wyposażono ją w nowoczesne urządzenia zaprojektowane w stylu scenografii filmów z gatunku science fiction. Pośrodku znajduje się model amerykańskiej sondy kosmicznej Cassini, którą zwiedzający mogą dokładnie poznać. Inne z urządzeń służą do wyjaśnienia skomplikowanych zjawisk obserwowanych w przestrzeni kosmicznej. Odwiedzający "Orbitarium" mają też okazję dowiedzieć się wielu interesujących ciekawostek. Choćby takiej, że pieszy spacer na Księżyc - gdyby, oczywiście, był możliwy - zajęłby 7 lat 5 miesięcy i 29 dni. Piszący te słowa doznał poczucia pełni akceptacji swych ziemskich 85 kg wagi, gdy dowiedział się, że na Słońcu za sprawą sił grawitacji osiągałby 2,5 tony!

Kreatywny zespół astronomów toruńskiego planetarium jest współautorem nadawanego w TVP 3 programu "Planetarium"; przy okazji takich wydarzeń astronomicznych jak zaćmienie Słońca, Księżyca czy obserwacja Perseidów organizuje spotkania miłośników astronomii pod prawdziwymi gwiazdami.

Nauczyciele przyrody, geografii i astronomii w ofercie planetarium znajdą pomoc w realizacji programu dydaktycznego. Na seansach (20 różnych tematów!) uczniowie w niezwykle interesujący sposób przyswoją wiedzę o ruchach Ziemi i ich następstwach (Wirująca Ziemia), budowie i powstaniu Wszechświata (Makrokosmos) oraz poznają tajniki misji kosmicznych (Operacja Saturn, Duch Marsa) itd. Astronomowie z toruńskiego planetarium pamiętali też o najmłodszych, dla nich przygotowano m.in. seanse Astropies Łajka, Dzieci Pana Astronoma, Wyprawa po ogień i lód.

Popularnonaukowe seanse astronomiczne to nie jedyna atrakcja planetarium. W piątkowe i sobotnie wieczory odbywają się muzyczne spektakle audiowizualne "Muzyka

pod gwiazdami". Naprawdę warto obejrzeć i posłuchać!

53°00'41"N 18°36'10"E | na mapie:D

Toruń Miasto "Wielkich"

O wielkim astronomie Mikołaju Koperniku, który prawdopodobnie przyszedł na świat w toruńskiej kamienicy zwanej dziś Domem Kopernika, pisać nie trzeba. Chyba każdy przedszkolak zna wierszyk "Wstrzymał Słońce ruszył Ziemię, polskie go wydało plemię...".

Z pewnością mniej znanym ogółowi, a również zasługującym na przydomek "Wielki" był Samuel Thomas Sömmering, który urodził się prawie 300 lat później, 25 stycznia 1755 r., w domu nr 32 przy Rynku Staromiejskim. Upamiętnia to tablica wmurowana w ścianę kamienicy. W 1774 r. opuścił Toruń, by rozpocząć studia medyczne w Getyndze. Uważany za największego europejskiego anatoma swoich czasów (m.in. odkrył plamkę żółtą w oku), był człowiekiem o wszechstronnych zainteresowaniach. Jako pierwszy zwrócił uwagę na związek przyczynowo-skutkowy między paleniem tytoniu a rozwojem nowotworów. Był też fizykiem i wynalazcą.

W 1809 r. zbudował pierwszy na świecie telegraf elektryczny. Między nadajnikiem a odbiornikiem znajdowało się 35 przewodów, każdy dla innego znaku. Impuls elektryczny nadany kabelem dla litery np. "A" był odczytywany przez pojawienie się pęcherzyka powietrza na miejscu właściwym literce "A" w odbiorniku. Odbiornikiem były złote elektrody zanurzone w naczyniu wypełnionym elektrolitem.

Kopernika i Sömmeringa łączy nie tylko miejsce urodzenia. Obaj mają na Księżycu kraterzyki nazwane swoim imieniem.

53°00'39"N 18°36'18"E | na mapie:E

miejscu dawnego gotyckiego dworu Artusa i dwóch kamienic neorenesansowych. Przed dworem, na ulicy Szerokiej znajduje się Piernikowa Aleja Gwiazd.

53°00'36"N 18°36'16"E | na mapie:G

Toruń Piernikowa Aleja Gwiazd

Aleje Gwiazd mają Międzyzdroje, Władysławowo, i Opole, od 2003 r. ma swoją także Toruń. Ta miejska atrakcja znajduje się ona na ulicy Szerokiej, przed Dworem Artusa. W tablicach w kształcie słynnej piernikowej katarzynki umieszczone są autografy znanych osób wywodzących się z Torunia lub z nim związanych.

Co roku kapituła złożona z przedstawicieli Urzędu Miasta i sponsora - Fabryki Cukierniczej "Kopernik" S.A., wybiera kolejne dwie osoby szczególnie zasłużone dla Torunia, które honoruje "Katarzynką" na ulicy Szerokiej. W Piernikowej Alei Gwiazd znajdują się m.in. autografy Aleksandra Wolszczana, Leszka Balcerowicza, Reginy Smendzianki, Grażyny Szapołowskiej i Janusza Wiśniewskiego. Jak widać, niekoniecznie trzeba być aktorem czy sportowcem, by mieć swoje miejsce w Alei Gwiazd.

53°00'36"N 18°36'16"E | na mapie:F

Toruń Dwór Artusa

Neorenesansowy dwór został zbudowany w 1891 r., na

Toruń "Filmowy" Toruń

Miasto to produkt, efekt zbiorowych poczynań jego mieszkańców, a każdy produkt naszej epoki wymaga promocji. Toruń, będąc miastem i produktem zarazem, także trzeba promować. Ten logiczny wywód skłonił toruńskich rajców do aktywności na polu popularyzacji marki "Toruń". Uznano, że nie wystarczą Kopernik i pierniki. Postanowiono skorzystać z niezawodnej magii i popularności kina. Sięgnięto do skojarzeń z kulturowymi polskimi realizacjami, filmami "Rejs" i "Miś".

Wychodząc z Bramy Żeglarskiej na Bulwar Filadelfijski i nadwiślańskie nabrzeże, dostrzeżemy dużą tablicę z filmowym fotosem. Przedstawia plan filmu "Rejs", którego początkowe sceny nagrywano właśnie tutaj w 1969 r. W tym miejscu Stanisław Tym, pasażer bez biletu, wchodził na pokład statku, by przypadkowo zostać kaowcem.

Tuż obok warto zobaczyć słomianego łabędzia na kolumnie. Autorzy, stawiając go na postumencie, przypomnieli chwilę, gdy o Toruniu mówiono w całej Polsce za sprawą ptasiej grypy i aresztu nałożonego na stado łabędzi zimą 2006 r. Wygląd ptaka i tabliczka ze słowami: "...oto jest łabędź na miarę naszych możliwości" wyraźnie nawiązują do "Misia".

Ewidentnie "misiowy" charakter nosi Bar Festiwalowy "Miś" mieszczący się na parterze kamienicy nr 8 przy Rynku Staromiejskim. Jest atrakcją turystyczną Torunia. Propagandowe hasła na ścianach, a nade wszystko aluminiowa, przykręcona do blatu stołu miska z łyżkami na łańcuchach to rekwizyty użyte w pamiętnym filmie

Stanisława Barei z 1981 r. Turyści często tu zaglądają, żeby zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie w odtworzonej enklawie PRL-u. Na szczęście nikt już nie usłyszy tu opryskliwego: "No i co tak grzebie?! Jeszcze talerz przekreśli". No a w jadłospisie zamiast "misiowego" ziemniaczanego pure z dżemem jest sporo niewyszukanych, ale smacznych i tanich potraw.

53°00'36"N 18°36'14"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): iwmal, AniaJurek, WWAT, fot. P. Bednarski, fot. Alex, amw1@go2.pl, marekpic, fot. W. Wieczorek

Trasa dodana przez:

449D7D21B7B98FD3AB35AEBEA0FD268B

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:

poniedziałek 22 lipca 2024 21:18:46